

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobce: **Q. K. D.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2021, č. j. MV-144973-/VS-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 10. 2021, č. j. MV-144973-/VS-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se u Městského soudu v Praze (dále též „soud“ či *zdejší soud*) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje, odbor legislativní a právní a krajský živnostenský úřad (dále jen „*krajský úřad*“ či „*správní orgán prvního stupně*“), č. j. KK/2576/LP/20-18 ze dne 23. 6. 2021 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), jímž bylo rozhodnuto tak, že žalobce nenabyl státní občanství České republiky prohlášením, které učinil dne 12. 8. 2020. Podle odůvodnění prvostupňového rozhodnutí byl důvodem pro tento výrok závěr krajského úřadu, že žalobce neprokázal splnění podmínky uvedené v § 35 odst. 1 písm. b) zákona č. 186/2013 Sb., zákon o státním občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o státním občanství*“), podle níž prohlášením může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba nejpozději do 3 let od dosažení věku 18 let, pokud nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení nejméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržuje na území České republiky.
2. V *prvním žalobním bodu* žalobce namítá procesní pochybení spočívající v tom, že ačkoli dal žalovaný za pravdu hned několika odvolacím námitkám a shledal prvostupňové rozhodnutí v některých místech nepřezkoumatelným, přesto toto rozhodnutí nezrušil a nevrátil věc krajskému úřadu k novému projednání. Namísto toho se žalovaný pokusil sám vypořádat odvolací námitky, se kterými se krajský úřad nevypořádal vůbec či způsobem, který nebyl přezkoumatelný. Tímto postupem byl žalobce fakticky ochuzen o jeden stupeň správního řízení, neboť proti závěrům žalovaného nemůže uplatnit námitky v rámci odvolání, avšak je nucen rovnou pokračovat v soudním přezkumu rozhodnutí žalovaného.
3. Konkrétně žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí přisvědčil odvolací námitce, že krajský úřad uvedl chybnou celkovou délku oprávněného pobytu žalobce na území ČR v počtu 7.645 dnů, a to navíc aniž by popsal, z jakých výpočtů vycházel. Krajský úřad také uvedl, že žalobce doložil faktický pobyt pouze v délce 3.417 dnů, aniž by svůj závěr jakkoli odůvodnil či přdestřel, z jakých podkladů vycházel. Další nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí, kterou žalovaný uznal, spočívala v tom, že se krajský úřad nijak nezabýval právní argumentací žalobce týkající se výkladu ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, resp. žalovaný uvedl, že se jí měl správní orgán prvního stupně zabývat podrobněji, krajský úřad se jí však podle mínění žalobce nezabýval vůbec. Žalovaný rovněž souhlasil s žalobcem v tom, že krajský úřad nesprávně neprovedl výslech paní Dubské jako svědkyně a žalobce, nezdůvodnil, proč tyto výsledky nebyly provedeny, a rovněž že se nevypořádal s důkazními návrhy žalobce. Důvodem, proč žalovaný prvostupňové rozhodnutí nezrušil, ale naopak potvrdil, byl jeho právní názor, že v důsledku plynutí času (dovršení 21 let věku před vydáním prvostupňového rozhodnutí) žalobce stejně již nemohl státní občanství nabýt, s čímž však žalobce nesouhlasí, jak bude rozvedeno níže.
4. V *druhém žalobním bodu* žalobce rozporuje právní názor žalovaného, že po dosažení 21. roku věku není možné nabýt občanství prohlášením, a to i v případě, že bylo prohlášení učiněno před dosažením tohoto věku. Žalobce učinil prohlášení dne 12. 8. 2020, tedy téměř měsíc před svými 21. narozeninami. Žalobce poukazuje na to, že podle ust. § 71 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu a pokud není možné rozhodnutí vydat bezodkladně, je povinen tak učinit do 30 dnů. Žalobce tvrdí, že krajský úřad jako správní orgán prvního stupně v řízení neprovedl většinu navrhovaných důkazů, vycházel primárně z listin doložených již při učinění prohlášení, a přesto řízení trvalo 10 měsíců a 11 dnů. Podle žalobce byl tedy krajský úřad nečinný a totéž uvádí i ve vztahu

k žalovanému, který vedl odvolací řízení 3 měsíce a 2 týdny. K plynutí času, v jehož důsledku žalobce dovršil 21 let, tak došlo výhradně v důsledku nečinnosti správních orgánů a tato okolnost by neměla být přičítána k tíži žalobce.

5. Žalobce odkazuje na případ jiné klientky svého právního zástupce, která rovněž učinila prohlášení o nabytí českého státního občanství necelý měsíc před dovršením věku 21 let. Jakkoli jí nebylo původně umožněno nabýt české státní občanství prohlášením, rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (Úřadu Městské části Praha 3) bylo zrušeno nadřízeným správním orgánem (Magistrát hlavního města Prahy) mj. s tím, že dosažení 21 let v průběhu řízení nemůže být překážkou k nabytí českého státního občanství, pokud samotné prohlášení bylo učiněno před dovršením 21 let. Odvolací orgán zde citoval rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 10 A 124/2015 – 29 ze dne 24. 1. 2019. Odkazované rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy žalobce připojil v anonymizované podobě k žalobě.
6. *Ve třetím žalobním bodu* žalobce rozporuje výklad ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, který uplatnil žalovaný. Podle názoru žalobce je nutné zde uvedenou podmínku nabytí státního občanství prohlášením vykládat tak, že prohlašovatel musí prokázat faktický pobyt po dobu dvou třetin doby nejpozději od 10 let, nikoliv po dobu celkového pobytu na území, např. od narození či útlého věku. V opačném případě se jedná o výklad diskriminační pro žadatele, kteří na území pobývají dříve než až od svých 10 let. Žalobce předkládá příklad, podle něhož prohlašovatel nacházející se na území ČR od svých 4 let (stejně jako žalobce) musí prokazovat delší dobu pobytu v ČR než jiný hypotetický prohlašovatel, který se na území ČR nachází až od svých 10 let. První z prohlašovatelů přitom může na území ČR od svých 10 let fakticky strávit shodnou dobu jako prohlašovatel, který přicestoval až v 10 letech, avšak z důvodu většího počtu měsíců strávených v dětství mimo ČR to v jeho případě nemusí být dostatečné. Ačkoli tedy prohlašovatel, který je na území ČR již od 4 let, bude zpravidla více integrovaný a jeho vazby na ČR budou silnější, bude zvýhodněn prohlašovatel druhý, což se žalobci jeví jako nespravedlivé a v rozporu se smyslem a účelem institutu prohlášení státního občanství ČR.
7. Žalobce má za to, že při jím zastávaném právním výkladu ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství je podmínka vyplývající z předmětného ustanovení v jeho případě splněna. Období od 2. 9. 2009, kdy měl žalobce 10. narozeniny, do 12. 8. 2020, kdy učinil prohlášení o nabytí českého státního občanství, představuje v souhrnu 3.997 dnů. Dvě třetiny této doby pak představují 2.665 dnů. V případě příznivějšího výkladu vyplývajícího z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) č. j. 7 As 266/2018 – 31 ze dne 2. 5. 2019, podle něhož je podmínka zdržování se na území ČR nejpozději od věku 10 let splněna kdykoli v době do dosažení 11 let, by pak žalobce musel prokazovat dvě třetiny z období od 1. 9. 2010 (tedy den před 11. narozeninami) do 12. 8. 2020, tedy z doby 3.633 dnů, což činí 2.422 dnů. Obě dvě tyto doby žalobce splňuje, jak prokázal předloženými vysvědčeními, potvrzením o studiu na vysoké škole a dalšími listinnými důkazy.
8. *Ve čtvrtém žalobním bodu* žalobce setrvává na svých zbývajících odvolacích námitkách a brojí proti způsobu, jakým je žalovaný vypořádal.
9. Žalobce především namítal nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí z důvodu nevypořádání se s vyjádřením žalobce k podkladům. Vzhledem k tomu, že se žalovaný ve svém rozhodnutí touto námitkou vůbec nezabýval, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i napadené rozhodnutí.
10. Žalobce dále namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav, a to ze dvou důvodů:

11. Žalobce opakovaně navrhoval výsledk paní Věry Dubské (u které měl trávit letní prázdniny v letech 2009 až 2012) a sebe. Krajský úřad paní Dubskou i žalobce předvolal, ale následně výsledky odložil s odkazem na protipandemická opatření, tyto důkazy však nakonec nikdy neprovedl. Nebyly provedeny ani žalobcem navrhované výsledky jeho rodičů a sestry. Správní orgán prvního stupně nevysvětlil, z jakého důvodu navržené výsledky neprovedl, a toliko dovodil, že žalobce požadovanou délku pobytu neprokázal. Žalobce dále navrhoval vyžádání evidence příletů a odletů z a do zemí mimo Schengenský prostor na pražské letiště z informačního systému Ministerstva vnitra ČR, které má tuto evidenci k dispozici a v rámci řízení o pobytových žádostech ji využívá. Tento požadavek žalobce odůvodnil objektivní okolností, a sice že po změně jména v roce 2017 mu byl vydán nový pas a starý musel odevzdat. Z tohoto důvodu nemá k dispozici tzv. přechodová razítka z dob před rokem 2017, a nemůže tedy překročení hranic jinak prokázat. Správní orgán prvního stupně chybně vyžádal tuto informaci u Ředitelství služby cizinecké policie. Přesto, že žalobce na tuto skutečnost krajský úřad upozornil a opětovně navrhl vyžádání informací u správného správního orgánu, krajský úřad toto ignoroval a bez řádného odůvodnění odmítl provést důkazní návrh žalobce, aniž by však skutkový stav řádně zjistil jinak ve smyslu ust. § 52 věty druhé správního řádu.
12. V otázce neprovedení navrhovaných výsledků žalovaný v napadeném rozhodnutí žalobci přisvědčil, že došlo k zásadnímu procesnímu pochybení. U vyžádání evidence příletů a odletů však pouze uvedl, že zákon neumožňuje takový důkaz provést a že důkazní břemeno je na žalobci. S tím žalobce nesouhlasí, odkazuje na ust. § 51 odst. 1 správního řádu a zdůrazňuje, že krajský úřad tento důkazní prostředek vyžádal, avšak u špatného správního orgánu, aniž by později toto pochybení napravil či odůvodnil, a s touto skutečností se žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádal. Žalobci není znám právní předpis, který by užití tohoto důkazního prostředku znemožňoval, správní orgán prvního stupně ani žalovaný jej neuvádí. Žalobce odkazuje na ust. § 3 správního řádu a na rozsudek NSS č. j. 1 Azs 181/2019 - 29 ze dne 25. 7. 2019.
13. Žalobce rovněž trvá na odvolací námitce spočívající v nedostatečnosti výroku prvostupňového rozhodnutí, které podle jeho mínění nesplňuje základní požadavky na výrokovou část, neboť z něj není zřejmé, jaké podmínky pro nabytí státního občanství prohlášením má krajský úřad za nesplněné. Podle žalobce nelze tuto vadu zhojit v rámci odůvodnění, neboť závaznou částí rozhodnutí je výrok a z něj musí být jasně patrné, dle jakých ustanovení správní orgán rozhoduje a jak celou předmětnou věc hodnotí. Žalobce odkazuje na ust. § 68 správního řádu a dále na rozsudky NSS č. j. 7 As 7/2007-63 ze dne 28. 11. 2007 a č. j. 3 Ads 96/2011 ze dne 11. 1. 2012 a nálezy Ústavního soudu č. j. ÚS II. ÚS 583/2003 ze dne 21. 7. 2004.
14. Ve svém *vyjádření* žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
15. K procesnímu pochybení namítanému v prvním žalobním bodu žalovaný uvádí, že nezpochybňuje, že odůvodnění prvostupňového rozhodnutí je přinejmenším problematické. Z tohoto důvodu žalovaný v napadeném rozhodnutí provedl výklad ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, včetně zdůvodnění nesprávnosti interpretace, kterou předložil žalobce. Především však žalovaný provedl podrobné posouzení otázky nesplnění podmínky dle § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství v žalobcově případě. Vzal přitom ku prospěchu žalobce v potaz všechna jeho tvrzení o pobytu na území ČR. Ani v takovém případě však nemohlo být splnění uvedené podmínky konstatováno. V

tomto ohledu tedy žalovaný mohl potvrdit správnost závěru krajského úřadu, byť samotné odůvodnění prvostupňového rozhodnutí nebylo bezvadné.

16. K tvrzeným průtahům v řízení před správními orgány žalovaný uvádí, že pokud nabytí dojmů, že byl krajský úřad v jeho věci nečinný, mohl a měl uplatnit k tomu určené prostředky ochrany před nečinností správního orgánu, což však neučinil.
17. K tvrzenému rozhodnutí v obdobné věci, které měl vydat Magistrát hlavního města Prahy, se žalovaný odmítá vyjádřit, neboť mu toto rozhodnutí nebylo poskytnuto a z jeho úřední činnosti mu není známo. Totéž uvádí i ve vztahu k rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 10 A 124/2015-29 ze dne 24. 1. 2019, který se žalovanému nepodařilo dohledat. V souvislosti s údajnými závěry Městského soudu v Praze nicméně žalovaný poukazuje na ust. § 73 zákona o státním občanství, které jakožto přechodné ustanovení po určitou, jednoznačně definovanou dobu skutečně umožňovalo nabytí státního občanství ČR podle § 35 i osobám starším 21 let. V dané věci již však bylo uvedené ustanovení obsolentní a neaplikovatelné.
18. Ve vztahu k rozsudku NSS č. j. 7 As 266/2018-31 ze dne 2. 5. 2019 odkazovanému ve třetím žalobním bodu žalovaný uvádí, že tento sice nepochybně významně zasahuje do výkladu ustanovení § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, nicméně není zcela aplikovatelný pro tento případ, neboť primárně řeší otázku, do jakého nejzazšího okamžiku musí být pobyt prohlášovatele na území ČR zahájen. Překročení této hranice pak má za následek „automatické“ nesplnění podmínky dle § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství bez ohledu na to, zda by takovýto prohlášovatel splňoval podmínku fakticity pobytu v rozsahu 2/3 celkové formální délky pobytu. V předmětném případě ale žalobce na území ČR po určitou dobu pobýval již od svého útlého věku, svůj pobyt následně fakticky přerušil, a teprve s odstupem času na něj navázal. V tomto kontextu pak musela být posuzována i další podmínka uvedená v § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, tedy faktický pobyt na území ČR v rozsahu 2/3 doby počínající nikoli až ode dne předcházejícího dovršení 11 let věku žalobce, nýbrž již od prvního dne jeho oprávněného pobytu na území ČR.
19. Ke čtvrtému žalobnímu bodu žalovaný uvádí, že jednotlivé námitky jsou prakticky totožné s těmi, které byly uplatněny v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, přičemž s těmito se již žalovaný dle svého názoru dostatečně vypořádal v rámci napadeného rozhodnutí.
20. U jednání, které se konalo dne 23. května 2023, jak žalobce, tak žalovaný, setrvali na svých procesních stanoviscích.
21. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“) a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud posoudil věc následujícím způsobem:
22. Podle ust. § 35 odst. 1 zákona o státním občanství prohlášením může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba nejpozději do 3 let od dosažení věku 18 let, pokud
 - a) má na území České republiky povolen trvalý pobyt,
 - b) nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení nejméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržuje na území České republiky,

c) nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin nebo provinění, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

23. Hlavním důvodem, pro který žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí, byl jeho výklad ust. § 35 odst. 1 zákona o státním občanství, že návětí § 35 odst. 1 zákona o státním občanství je nutno vyložit tak, že uvedené ustanovení umožňuje nabytí státního občanství pouze těm osobám, které jsou ke dni převzetí Listiny o nabytí státního občanství České republiky mladší 21 let. Dovršení věku 21 let má podle žalovaného charakter uplynutí prekluzivní lhůty, po dovršení věku 21 let tedy zákon nabytí státního občanství České republiky prohlášením vylučuje, a to i v případě, že bylo prohlášení učiněno ještě před dovršením tohoto věku.
24. Na str. 5 - 6 napadeného rozhodnutí žalovaný uvádí, že *„Ke dni vydání napadeného rozhodnutí již byl prolašovatel ve věku 21 let a cca 9 měsíců a v jeho případě tedy již nabytí státního občanství České republiky na základě podaného prohlášení nepřípadalo za žádných okolností v úvahu. Dle názoru Ministerstva vnitra se tedy měl správní orgán I. stupně poté, co prolašovatel dovršil ke dni 2. 9. 2020 věk 21 let primárně zabývat právě otázkou splnění této základní podmínky pro nabytí státního občanství České republiky, když po uvedeném datu již prolašovatel nemohl státní občanství České republiky prostřednictvím prohlášení podle § 35 zákona o státním občanství České republiky nabyt. Fakt, že správní orgán I. stupně tuto zásadní okolnost, spočívající v dosažení věku 21 let u osoby prolašovatele, nezohlednil ihned poté, co k této skutečnosti plynutím času došlo, činí veškerý následný průběh správního řízení i napadené rozhodnutí jako takové v zásadě zmatečným a nadbytečným, když je patrné, že žádný postup správního orgánu I. stupně, ani jakákoliv procesní aktivita prolašovatele nemohla v dané věci vést k nabytí státního občanství České. ... Správní orgán I. stupně se tedy dle názoru Ministerstva vnitra měl primárně v napadeném rozhodnutí zabývat touto otázkou, nikoliv otázkou splnění podmínky délky faktického pobytu na území, tak jak ji definuje ustanovení § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky. Fakt, že takto učiněno nebylo, však nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí.“* Na str. 11 napadeného rozhodnutí žalovaný dále uvádí: *„Zároveň má Ministerstvo vnitra za to, že na předmětné řízení bylo nutné pohlížet obdobně jako na řízení o žádosti...“*
25. Soud uvedeným závěrům nemůže přisvědčit, a to z vícero důvodů:
26. V prvé řadě je nutno konstatovat, že prvostupňové rozhodnutí vykazovalo více zásadních nedostatků, zejm. bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost výpočtu doby oprávněného a faktického pobytu žalobce na území ČR a rovněž pro nedostatek důvodů, když se krajský úřad nevypořádal s návrhy a námitkami žalobce. Správní orgán prvního stupně taktéž nezjistil skutkový stav natolik dostatečně, aby mohl ověřit, zda jsou v případě žalobce splněny podmínky pro nabytí státního občanství prohlášením stanovené v § 35 odst. 1 zákona o státním občanství. Na těchto skutečnostech mezi žalobcem a žalovaným v zásadě panuje shoda a taktéž zdejší soud je pokládá za nepochybné.
27. Shledal-li žalovaný u prvostupňového rozhodnutí takto závažné vady, nebylo v žádném případě namístě prvostupňové rozhodnutí potvrdit, a to i při výše jím uplatňovaném výkladu § 35 odst. 1 zákona o státním občanství. Takový postup byl v rozporu s ust. § 90 odst. 1 správního řádu, které nepřipouští možnost potvrzení prvostupňového rozhodnutí, pokud odvolací správní orgán dojde k závěru, že je prvostupňové rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné. Vycházeje z právního názoru žalovaného, tak jak je prezentován v napadeném rozhodnutí, se fakticky měla „žádost“ žalobce stát zjevně

bezpředmětnou, v kterémžto případě se řízení zastavuje podle ust. § 66 odst. 1 písm g) správního řádu. Prohlášení o nabytí státního občanství však není možné považovat za žádost. Krajský úřad, který je k přijetí prohlášení příslušný, toliko ověřuje, zda jsou splněny zákonné podmínky pro nabytí státního občanství. Jsou-li podmínky splněny, vydá prohlašovateli listinu o nabytí státního občanství, v opačném případě rozhodne, že prohlašovatel státní občanství nenabyl. Správní rozhodnutí ve smyslu § 67 správního řádu se tedy vydává pouze v případě, kdy správní orgán deklaruje, že k nabytí občanství z důvodu nesplnění podmínek nedošlo. Nejedná se tak o standardní správní řízení zahájené na žádost a ukončené správním rozhodnutím (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 10 A 124/2015 ze dne 24. 1. 2019, rozsudek NSS č. j. 2 As 232/2017-77 ze dne 29. 6. 2018 nebo rozsudek NSS č. j. 7 As 266/2018-31 ze dne 2. 5. 2019). Prvostupňové rozhodnutí vykazující závažné v rámci odvolacího řízení nezhojitelné nedostatky, a ve výsledku zatížené vadou nepřezkoumatelnosti a nezákonnosti, měl žalovaný zrušit a věc vrátit správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.

28. Soud rovněž nesouhlasí s výkladem návětí § 35 odst. 1 zákona o státním občanství, který zastává žalovaný, tedy že po dosažení 21 let věku již žalobce nemohl státní občanství České republiky prohlášením nabýt, jakkoli toto prohlášení učinil ještě před dovršením tohoto věku.
29. V rozsudku ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. 10 A 124/2015 Městský soud v Praze vyslovil, že *„považuje za zcela správnou interpretaci žalobce, který uvádí, že smyslem zákona je poskytnout čerstvě zletilému cizinci možnost učinit prohlášení o nabytí státního občanství (za předpokladu splnění určité délky pobytu). Tříletou lhůtu (jež počíná svůj běh dosažením 18. roku věku) předvídanou v § 35 odst. 1 zákona o státním občanství je pak dle soudu nutno interpretovat podle teleologického (smysl právní normy) a historického (důvod přijetí právní normy v době přijímání) výkladu a současně s přihlédnutím ke shora popsaným principům postupu správního orgánu v tomto specifickém typu řízení tak, že postačuje v dané lhůtě učinit prohlášení o nabytí státního občanství. Podle přesvědčení soudu tak není rozhodné, kdy si prohlašovatel fakticky převezme listinu o nabytí státního občanství, čímž toto občanství nabude.*
30. *Nabytí státního občanství prohlášením učiněným dle § 35 odst. 1 zákona o státním občanství podle přesvědčení soudu nebrání sama o sobě skutečnost, že by prohlašovatel po učinění prohlášení, tedy v průběhu prověřování podmínek příslušným správním orgánem, dosáhl věku 21 let. Jak bylo zdůrazněno výše, v případě postupu podle naposledy uvedeného zákonného ustanovení příslušný správní orgán primárně zkoumá, zda zákonné podmínky byly splněny ke dni učinění prohlášení; jejich splnění správní orgán pouze ověřuje a následně případně vyjadřuje svůj názor na jejich naplnění vydáním listiny o nabytí státního občanství.*
31. *Žalobce přitom zcela správně poukazuje na to, že je zcela mimo možnosti prohlašovatele jakkoli ovlivnit plynutí času a rychlost realizace úkonů správního orgánu podle § 37 odst. 2 věty první zákona o státním občanství. Nelze totiž vyloučit, že i v případě učinění prohlášení s výrazným předstihem před dosažením věku 21 let by bylo právo žalobce na nabytí státního občanství vyplývající z § 35 zákona negováno v důsledku liknavého přístupu správních orgánů k výkonu pravomoci vyplývající z § 37 odst. 2 věty první zákona.*
32. *Obdobně by pak výklad zastávaný žalovaným fakticky bránil tomu, aby v případě vydání nezákonného rozhodnutí podle § 37 odst. 2 věty druhé zákona o státním občanství, tj. nezákonného rozhodnutí o tom, že prohlašovatel prohlášením podle § 35 odst. 1 zákona nenabyl státní občanství, mohly být právní následky nezákonného rozhodnutí rozhodnutím správního*

soudu zvráceny a aby správní orgán po zrušení předchozího negativního rozhodnutí správním soudem po osvědčení podmínek pro nabytí státního občanství vydal prohlašovateli listinu o nabytí státního občanství.

33. *S ohledem na uvedené nelze připustit, aby otázka nabytí státního občanství prohlášením cizince podle § 35 odst. 1 zákona o státním občanství byla vázána na natolik neurčitou a nepředvídatelnou okolnost, jako délka doby prověřování podmínek pro nabytí státního občanství správním orgánem. Obdobně nelze akceptovat, aby bylo nabytí státního občanství prohlášením se zřetelem k § 37 odst. 3 zákona vyloučeno v případě, kdy správní orgán posoudí naplnění podmínek pro nabytí státního občanství nesprávně a kdy je jeho rozhodnutí vydané podle § 37 odst. 2 věty druhé zákona zrušeno po uplynutí lhůty stanovené v § 35 odst. 1 zákona.*
34. *Takový způsob výkladu § 35 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 3 zákona o státním občanství by byl podle stanoviska soudu v příkrém rozporu s pravidly vyvěrajícími z principu právní jistoty a odporoval by rovněž úmyslu zákonodárce a smyslu právní úpravy a konečně i shora popsaným principům, na nichž je postup správního orgánu v tomto typu řízení založen.“*
35. *Zdejší soud se s citovaným odůvodněním plně ztotožňuje a nemá důvod posuzovat předmětnou věc odlišně, a to i s ohledem na zásadu předvídatelnosti soudních rozhodnutí. Soud proto uzavírá, že k nabytí státního občanství prohlášením podle ust. § 35 odst. 1 zákona o státním občanství postačuje, je-li toto prohlášení učiněno ve lhůtě 3 let od dosažení 18. roku věku prohlašovatele, přičemž není rozhodné, zda listinu o nabytí státního občanství ČR do dosažení 21. roku věku prohlašovatel převezme. V případě žalobce byla tato základní podmínka splněna, neboť prohlášení učinil dne 12. 8. 2020, tj. před svými 21. narozeninami. Dotčené správní orgány proto byly povinny zkoumat, zda k okamžiku učinění prohlášení byly u žalobce splněny podmínky pro nabytí státního občanství prohlášením podle ust. § 35 odst. 1 písm. a) až c) zákona o státním občanství.*
36. *Nad rámec výše uvedeného pokládá soud za nutné vyjádřit se i k dalšímu interpretačnímu problému, který v nyní posuzovaném případě vyvstal. Jedná se o otázku právního výkladu jedné z podmínek pro nabytí státního občanství prohlášením, a sice podmínku dle ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství.*
37. *Podle předmětného ustanovení lze státní občanství prohlášením nabyt, pokud prohlašovatel nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení nejméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržuje na území České republiky. Žalovaný je toho názoru, že je nutné uvedený text vykládat jako nutnost faktického pobytu na území ČR v rozsahu alespoň dvou třetin celkové formální délky pobytu, jinými slovy, že prohlašovatel musí na území ČR fakticky pobývat dvě třetiny doby počínající od prvního dne jeho oprávněného pobytu na území ČR. Žalobce naproti tomu zastává názor, že prohlašovatel musí prokázat faktický pobyt po dobu dvou třetin doby nejpozději od 10 let, nikoliv po dobu celkového pobytu na území, např. od narození či útlého věku.*
38. *I v této otázce se soud musí přiklonit na stranu žalobce. V prvé řadě považuje soud za vhodné upozornit na to, že ust. § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství neodděluje oprávněný a faktický pobyt na území ČR způsobem, jakým činí žalovaný, ale požaduje, aby se prohlašovatel zdržoval, tj. fakticky pobýval, na území ČR alespoň dvě třetiny doby počínající nejpozději od věku 10 let, přičemž tento pobyt musí být (zároveň) oprávněný.*
39. *Ve zvláštní části důvodové zprávy k předmětnému ustanovení je uvedeno, že smyslem předmětné úpravy je zjednodušit režim nabývání státního občanství přistěhovalcům další*

generace s tím, že nemají být činěny rozdíly mezi osobami, které zde žijí od narození, a těmi, kteří zde žijí od dětství S ohledem na smysl předmětného ustanovení by tedy jistě nebylo žádoucí, aby byla prohlašovateli na újmu skutečnost, že pobýval na území ČR nejen od svých deseti let, ale rovněž v útlém dětství, avšak svůj pobyt na několik let přerušil, v důsledku čehož by měl být (dle žalovaného) nucen prokazovat delší dobu zdržování se na území ČR, než kdyby svůj pobyt započal až v 10 letech. Soudu nezbývá než souhlasit s žalobcem, že takový výklad by byl diskriminační vůči prohlašovatelům, jejichž integrace a vazby k České republice jsou silnější, v porovnání s prohlašovateli, kteří svůj pobyt na území ČR započali až ve svých 10 letech, a tedy proti smyslu a účelu nyní rozebíraného ustanovení.

40. Je nezbytné dále připomenout, že věková hranice 10 let je v souladu s judikaturou správních soudů interpretována tak, že postačí, pokud je pobyt fakticky zahájen kdykoli přede dnem 11. narozenin (viz rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 9 A 108/2016-35 ze dne 8. 10. 2018, rozsudek NSS 7 As 266/2018-31 ze dne 2. 5. 2019).
41. Zdejší soud shrnuje, že dotčené správní orgány v dalším řízení musí nejprve řádně zjistit skutkový stav za účelem posouzení, zda žalobce oprávněně pobýval na území ČR alespoň dvě třetiny doby počínající kdykoli přede dnem 11. narozenin (např. prvním dnem žalobcova pobytu o letních prázdninách roku 2010), a končící okamžikem učinění prohlášení o nabytí státního občanství.
42. Na základě shora uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
43. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem za tři úkony právní služby [příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby a účast u jednání dne 23. 5. 2023 podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] po 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce žalobce je plátcem DPH, a odměna se proto zvyšuje o zákonnou sazbu 21 %, tj. o 2.142 Kč. Výše odměny tak činí 15.342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. května 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu